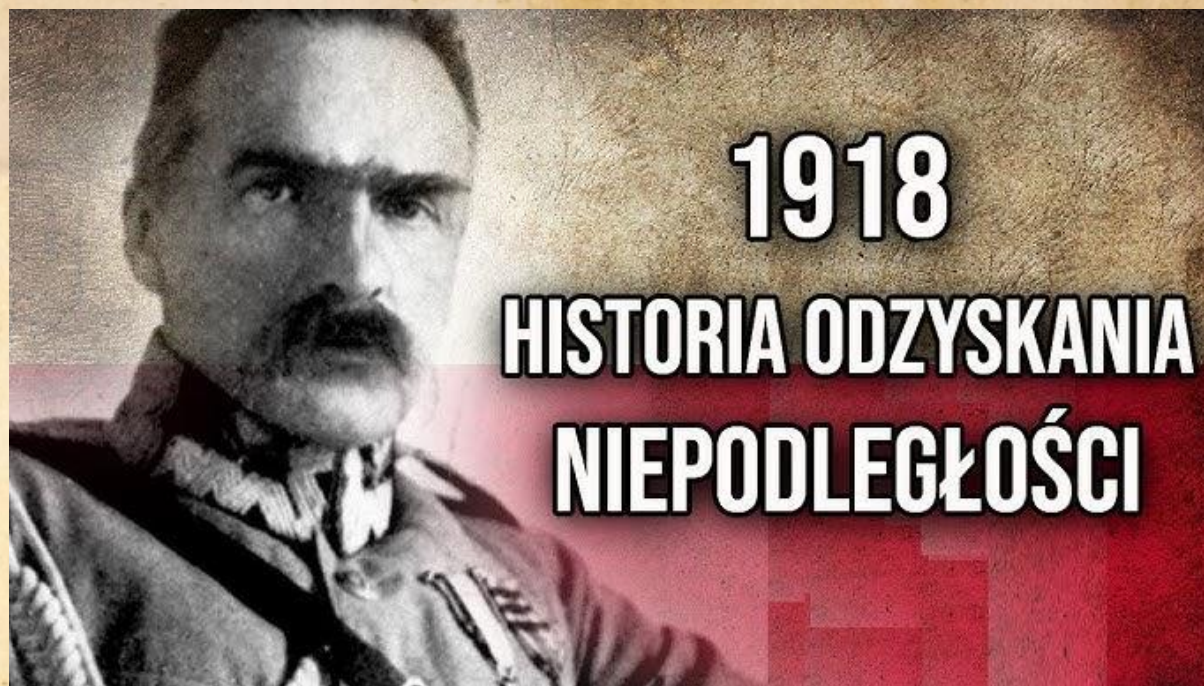

106 rocznica odzyskania niepodległości
przez Polskę

Polskie drogi ku niepodległości

• W listopadzie 1918 roku, po 123 latach nieobecności na mapach politycznych Europy Polska odzyskała niepodległość. W latach pierwszej wojny światowej (1914-1918) wystąpiły sprzyjające okoliczności dla sprawy polskiej. Zaborcy stanęli przeciwko sobie, łamiąc dotychczasową solidarność w kwestii polskiej.

•Mimo trwającej ponad 100 lat niewoli, krwawych powstań narodowych, represji politycznych, zesłań na Syberię, germanizacji, Polacy nie porzucili marzeń o odzyskaniu niepodległości.

•Nadzieję Polaków na odzyskanie niepodległości od przełomu XIX i XX w. wzmacniały mnożące się spory pomiędzy zaborcami, czyli z jednej strony Rosją, a z drugiej Niemcami i Austro-Węgrami.

W 1908 r. Józef Piłsudski ze współpracownikami założył we Lwowie Związek Walki Czynnej. Wkrótce zaczęły powstawać organizacje, które szkoliły polską młodzież i przygotowywały ją do walki o niepodległość

Latem 1914 r., u progu rozpoczynającej się wojny, Polacy myśleli, po której stronie konfliktu stanąć. Józef Piłsudski nadzieję wiązał z państwami centralnymi. Sformułowano Legiony Polskie.

Długo oczekiwany przełom w sprawie polskiej nastąpił w listopadzie 1916 r. Wtedy to cesarze Niemiec i Austrii proklamowali odrodzenie państwa polskiego na ziemiach odebranych Rosji. Kilka miesięcy później w Rosji obalono carat. Nowe władze Rosji uznały prawo Polaków do samostanowienia. Wkrótce zdecydowali się na to Francuzi i Brytyjczycy. Widząc, że państwa centralne nie są gotowe przyznać Polsce rzeczywistej niepodległości, Piłsudski zerwał z nimi i został internowany, a Legiony rozwiązane.

W lipcu 1917r. Doszło do przesilenia. Za namową Piłsudskiego większość legionistów odmówiła złożenia nowej wersji przysięgi wojskowej. Ignacy Paderewski zbierał pieniądze na ofiary wojny na ziemiach polskich i namawiał polityków państw zachodnich do poparcia idei niepodległości Polski.

Wizerunek państw centralnych w oczach polskiej opinii publicznej został nieodwracalnie zrujnowany. Wśród Polaków rosły nastroje radykalne i republikańskie, rozkwitała tajna prasa i potajemne organizacje, jak założona przez Piłsudskiego jeszcze w 1914 r. Polska Organizacja Wojskowa. Zdecydowana większość polskiego społeczeństwa życzyła zwycięstwa entencie i czekała na dalszy rozwój wypadków.

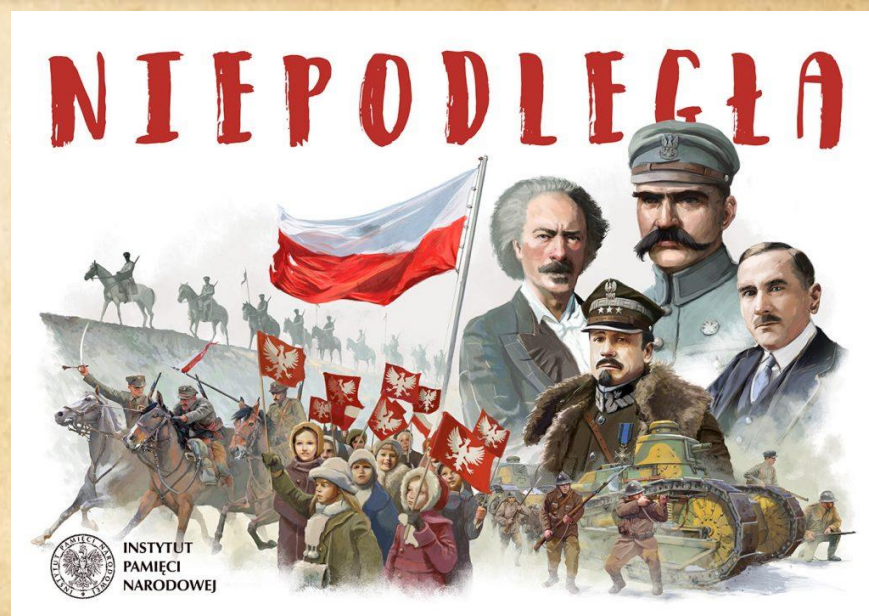
Gdy w październiku i listopadzie kończyła się wojna na Zachodzie i nastąpił rozpad Austro-Węgier, Polacy przystąpili do rozbrajania okupantów i tworzenia niezależnych instytucji państwowych. Uwolniony przez Niemców Józef Piłsudski po przyjeździe do Warszawy, 11 listopada 1918 r. przejął z rąk Rady Regencyjnej pełnię władzy cywilnej i wojskowej przyjmując funkcję Naczelnika Państwa. Rozpoczął się nowy etap w historii Polski.

Na obszarze Królestwa Polskiego w nocy z 6 na 7 listopada, w uwolnionym spod okupacji Lublinie, ukonstytuował się lewicowy rząd z socjalistą Ignacym Daszyńskim na czele. W całym kraju zaczęły powstawać lokalne ośrodki władzy, starające się wypełnić próżnię po władzach okupacyjnych i władzach austriackich w Galicji. Głównym ośrodkiem polskiego życia politycznego stała się Naczelna Rada Ludowa.

Natomiast w dniu 10 listopada do Warszawy przybył pociągiem z Berlina wypuszczony z więzienia kilka dni wcześniej Józef Piłsudski. Niemcy liczyli na to, że ze swym autorytetem zapanuje nad chaosem i zapewni spokojny przejazd wojsk niemieckich wracających z Rosji do domu. Następnego dnia Rada Regencyjna przekazała mu całość władzy cywilnej i wojskowej. Piłsudski przyjął tytuł Naczelnika Państwa. Podporządkował mu się także rząd lubelski. W warunkach trudnych do precyzyjnego oszacowania strat ludzkich i materiałowych z lat 1914-1918 rozpoczął się trudny i dramatyczny proces walki o granice i kształt ustrojowy odrodzonej Rzeczypospolitej.

Dziękuję za uwagę .

Kacper Wiktorowicz

Zdjęcia i informacje z google.

